Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0824U003723

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 27-12-2024

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Шуліма Альона Олександрівна

2. Alyona Shulima

Кваліфікація: д.філософ, 081

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-7105-9948

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 081

Назва наукової спеціальності: Право

Галузь / галузі знань: право

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Право

Дата захисту: 23-06-2023

Спеціальність за освітою: 081 Право

Місце роботи здобувача: "ПРАГМА КОНСАЛТИНГ ГРУП"

Код за ЄДРПОУ: 44562196

Місцезнаходження: Болсуновська 13-15, Київ, 01014, Україна

Форма власності: Приватна/недержавна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 1549

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Києво-Могилянська академія"

Код за ЄДРПОУ: 16459396

Місцезнаходження: вул. Г. Сковороди, буд. 2, Київ, 04070, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Києво-Могилянська академія"

Код за ЄДРПОУ: 16459396

Місцезнаходження: вул. Г. Сковороди, буд. 2, Київ, 04070, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 10.15, 10.07

Тема дисертації:

1. ТЕМПОРАЛЬНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ЗАКОНУ

2. TEMPORAL CHARACTERISTICS OF THE LAW

Реферат/анотація:

1. Шуліма А. О. Темпоральні характеристики закону. – Рукопис. Київ, 2022. Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії зі спеціальності 081 «Право». Національний університет «Києво-Могилянська академія», м. Київ, 2022. Досліджений аналіз історичних особливостей становлення наукової думки та практики щодо темпоральних характеристик закону дає підстави зробити такі висновки: 1) основний акцент зроблено на принципі незворотності закону та способів (видів) дії законів у часі; 2) значний вплив на розвиток і зміну наукових та науково-практичних поглядів на питання темпоральних характеристик закону має суспільно-політичний контекст, зокрема баланс співвідношення «держава – особистість»; 3) дослідження мали спорадичний характер: актуалізувалися при виникненні проблем у правозастосуванні або правотворчості; 4) поверхневий підхід до вивчення питання дії закону в часі у Російській імперії та СРСР зумовлений відмінностями історичного розвитку цих держав порівняно з іншими державами Європи; 5) українська правова наука і практика все ще перебувають на роздоріжжі між радянським та європейським досвідом через збереження впливу радянського позитивізму й недостатню залученість у законотворчій та

правозастосовній практиці до європейських цінностей і традицій; 6) вітчизняні юристи здійснюють дослідження у різних, зокрема й за методологічною базою, напрямах: від класичної проблематики – досліджень способів (видів) дії закону в часі – до пошуків стосовно питань часу та (або) дії закону в широкому та вузькому розумінні цього поняття. Установлено, що дослідження закону в часовому континуумі має здійснюватися з урахуванням двох аспектів: перший полягає у тому, що час є діалектичною категорією; другий – у тому, що темпоральні характеристики закону не лише існують і змінюються у часі, а й виступають засобами освоєння часу, які слугують певним завданням у праві. Обґрунтовано, що надання закону юридичної сили в повному обсязі обумовлюється: 1) моментом набрання законом чинності, з якого закон починає своє існування як правовий акт та, відповідно, стає підставою для видання підзаконних актів; 2) моментом уведення закону в дію, з якого закон стає загальнообов'язковим до виконання, тобто фактично починає врегульовувати правовідносини. Встановлено, що дія закону – вияв об'єктивного права, що проявляється у: загальноуправлінській інформативній дії на суб'єктів; регулювальній дії закону на учасників суспільних відносин, які зобов'язані виконувати нормативні приписи закону; техніко-юридичній дії закону на діяльність органу законодавчої влади, зобов'язуючи його узгоджувати прийняті ним нормативні рішення у межах існуючої системи законодавства. Чинність нормативно-правового акта виступає передумовою його дії навіть за умови, що моменти набрання ним чинності та введення його в дію збігаються у часі. Відповідно, втрата нормативно-правовим актом чинності є передумовою припинення його дії. Із втратою нормативно-правовим актом чинності його дія або припиняється повністю, або такий акт припиняє свою дію лише щодо нових правовідносин, але продовжує застосовуватися щодо правовідносин, які виникли до втрати ним чинності та діють після цього. Встановлено, що закон про внесення змін до іншого закону, як і будь-який інший акт про внесення змін до нормативно-правового акта, містить: 1) нормативні приписи закону, до якого вносяться зміни, або частину (окремі слова, словосполучення) такого припису; 2) приписи, за допомогою яких вносяться відповідні зміни (формули зміни, додавання, виключення); 3) припис щодо набрання чинності законом про внесення змін, а також у певних випадках – перехідні та прикінцеві положення. При цьому висловлено думку, що чинність законів (актів), якими вносилися зміни до конкретного закону (нормативно-правового акта), не має разового характеру, а виступає юридичною підставою для того, щоб відповідний закон (акт) включав усі внесені до нього зміни та діяв у часі з урахуванням них. Обґрунтовано, що особливе місце у процесі модернізації положень Конституції України слід приділити проблемі встановлення гарантії дотримання конституційної процедури розгляду та прийняття закону про внесення змін до Конституції України. Ключові слова: темпоральні характеристики закону, чинність закону, дія закону, дія закону в часі, способи дії закону в часі, зворотна дія закону, переживаюча (ультраактивна) дія закону, негайна дія закону, юридична сила закону, час у праві, перехідні положення закону, тимчасове регулювання, експериментальне законодавство, нормотворча діяльність, законотворча діяльність, верховенство права, принципи права, зміни до закону, зміни до Конституції України.

2. Dissertation for the Doctor of Philosophy degree in specialty 081 "Law". National University of Kyiv-Mohyla Academy, Kyiv, 2022. The studied analysis of the historical features of the formation of scientific thought and practice regarding the temporal characteristics of the law gives grounds to draw the following conclusions: 1) the main emphasis is placed on the principle of irreversibility of the law and the ways (types) of effect of laws in time; 2) a significant influence on the development and change of scientific and scientific-practical views on the issues of temporal characteristics of the law was performed by the socio-political context, in particular the balance of the ratio "state-personality"; 3) the research was sporadic: updated when problems arose in law enforcement or law-making; 4) a superficial approach to the study of the effect of the law in time in the Russian Empire and the USSR is due to the differences in the historical development of these entities in comparison with European states; 5) Ukrainian legal science and practice is still at a crossroads between Soviet and European experience due to the loss of professionalism of Soviet positivism and insufficient involvement in European values and traditions; 6) domestic lawyers carry out research in various areas, including the methodological base: from classical problems – research of ways (types) of the law's effect in time – to searches for time issues and (or) the effect of the law in a broad and narrow sense of this concept. It is established that the study of the law in the time continuum should be

carried out taking into account two aspects: the first is that time is a dialectical category; the second is that the temporal characteristics of the law not only exist and change over time, but also act as ways of mastering time that serve certain tasks in law. It is proved that the granting of legal force in full is determined by: 1) the moment of entry into force of the law, from which the law begins its existence as a legal act and, accordingly, becomes the basis for issuing by laws; 2) the moment of entry into force of the law, from which the law becomes generally binding, that is, it actually begins to regulate legal relations. It is established that the effect of the law is a manifestation of an objective right, which manifests itself in: general management informative action on subjects; regulatory action of the law on participants in public relations who are obliged to comply with the regulatory requirements of the law; technical and legal action of the law on the activities of legislative authority, obliging it to coordinate the normative decisions taken by it within the existing system of legislation. The validity of a normative legal act is a prerequisite for its effect, even if the moments of its entry into force and its entry into force coincide in time. Accordingly, the loss of force of a normative legal act is a prerequisite for its termination. When a normative legal act loses its force, its validity is either terminated completely, or such an Act ceases to be valid only in relation to new legal relations but continues to be applied in relation to legal relations that arose before the loss of its force and are valid after that. It is established that the law on amendments to another law, like any other act on amendments to a normative legal act, must contain: 1) normative prescriptions of the law to which changes are made or part (individual words, phrases) of such a prescription; 2) prescriptions by which appropriate changes are made (formulas for changes, additions, exceptions); 3) order on the entry into force of the law on amendments, as well as in certain cases-transitional and final provisions. At the same time, the opinion was expressed that the validity of laws (acts), which made changes to a specific law (normative legal act), does not have a one-time nature, but acts as a legal basis for the corresponding law (act) to include all the changes made to it and acts in time taking them into account. It is proved that a special place while modernizing the provisions of the Constitution of Ukraine should be given to the problem of establishing a guarantee of compliance with the constitutional procedure for reviewing and adopting the law on amendments to the Constitution of Ukraine. Keywords: temporal characteristics of the law, the validity of the law, the effect of the law, the effect of the law in time, methods of the effect of the law in time, retrospective effect of the law, ultraactive effect of the law, immediate effect of the law, legal force of the law, time in law, transitional provisions of the law, temporary regulation, experimental legislation, regulatory activity, legislative activity, rule of law, principles of law, amendments to the law, amendments to the Constitution of Ukraine.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Shulima A. Temporal Legislation: Theoretical and Practical Aspects. Krakowskie Studia Małopolskie. 2021. № 1 (29). P. 122–132
- Шуліма А. О. Зміни до Конституції України в частині конституційної юрисдикції: особливості перехідних відносин. Наукові записки НаУКМА. Юридичні науки. 2017. Т. 193. С. 22–26.
- Шуліма А. О. Зміни до Конституції України: актуальні темпоральні аспекти. Наукові записки НаУКМА. Юридичні науки. 2016. Т. 181. С. 50–53.
- Шуліма А. О. Темпоральні аспекти юридичної сили закону. Наукові записки НаУКМА. Юридичні науки. 2015. Т. 168. С. 46–48.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впровадження не планується

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Козюбра Микола Іванович

2. Mykola Koziubra

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Києво-Могилянська академія"

Код за ЄДРПОУ: 16459396

Місцезнаходження: вул. Г. Сковороди, буд. 2, Київ, 04070, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Косович Віталій Мирославович

2. Vitaliy Kosovych

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-6551-2686

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Львівський національний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02070987

Місцезнаходження: вул. Університетська, буд. 1, Львів, 79000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кельман Михайло Степанович

2. Mykhaylo Kelman

Кваліфікація: д.ю.н., професор, 12.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-4393-4626

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Львівська політехніка"

Код за ЄДРПОУ: 02071010

Місцезнаходження: вул. Степана Бандери, буд. 12, Львів, 79013, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ключковський Юрій Богданович

2. Yurii Kluchkovsky

Кваліфікація: д. ю. н., доц., 12.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Києво-Могилянська академія"

Код за ЄДРПОУ: 16459396

Місцезнаходження: вул. Г. Сковороди, буд. 2, Київ, 04070, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Звєрєв Євген Олександрович

2. Ievgen Zvieriev

Кваліфікація: к. ю. н., доцент, 12.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-8589-4597

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Києво-Могилянська академія"

Код за ЄДРПОУ: 16459396

Місцезнаходження: вул. Г. Сковороди, буд. 2, Київ, 04070, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Заєць Анатолій Павлович
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Заєць Анатолій Павлович
Відповідальний за підготовку облікових документів	Басенко Олена Едуардівна
Реєстратор	УкрІНТЕІ
Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності	Юрченко Тетяна Анатоліївна